

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА

ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“

ОСНОВАН 1888 г.

ЮРИДИЧЕСКИ
ФАКУЛТЕТ

2024/2025
АКАДЕМИЧНА ГОДИНА

1.
Защо да изучавам
магистърската
програма
„Защита на
основните права“

стр. 3

2.
Обща
информация за
програмата

стр. 4

3.
Прием

стр. 6

4.
Учебен план

стр. 7

СЪДЪРЖАНИЕ

5.
Методология
на обучението

стр. 8

6.
Професионални
компетенции и
реализация

стр. 9

7.
Преподавани
дисциплини

стр. 10

8.
Университет-
ски диплом на
Страсбургския
университет

стр. 10

9.
Преподавателски
екип

стр. 23

Интересна, актуална и разнообразна учебна програма, съчетаваща изучаване на националното, международното, сравнителното и европейското право в областта на основните права.

1. Защо да изучавам магистърската програма „Защита на основните права“?

Учебно съдържание на високо академично ниво, представящо най-новите проблеми и достижения в областта на основните права.

Преподавателски екип от подобрани лектори, който съчетава едни от най-добрите учени в България в сферата на правото с опитни специалисти от практиката.

Използване на нови технологии в образованието.

Акцент върху най-актуалните предизвикателства пред основните права, свързани с развитие на новите технологии в контекста на настоящата технологична революция, нарасналата роля на наднационалните и международните съдилища, защита правата на човека при кризи и др.

Систематична практическа подготовка, адаптирана към изискванията на пазара на труда.

Достъп до най-добрата юридическа библиотека в България с литература на български и чужди езици, включително и до световни водещи правно-информационни системи.

Отлично съотношение „цена-качество“.

Представяне на юриспруденцията на българските съдилища, Съда на ЕС и Европейския съд по правата на човека, както и на водещи конституционни съдилища в Европа и по света.

Диплома от водещия български университет в областта на правото и международните отношения.

Възможност за допълнителна квалификация по програма на Юридическия факултет на Страсбургския университет на английски език

2. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА

Магистърската програма „Защита на основните права“ е най-новата магистърска програма на Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тя е насочена към задълбочено изучаване на основните права и допринася за формиране на практически умения за тяхната ефективна защита при работа в публичния или частния сектор.

Магистърската програма предлага задълбочено професионално обучение, което стъпва на балансирано съчетаване на теоретичен анализ и практическа насоченост. Тя цели да осигури полезни познания за вътрешноправната, сравнително-правната, европейската и международната уредба на основните права, както и за конкретните механизми за тяхната защита.

Програмата има за цел да осигури задълбочени и практически приложими знания и умения за прилагане на основните права в конкретни хипотези на правоотношения, свързани със създаването на нормативна уредба, правоприлагането и правораздаването.

Програмата се провежда във взаимодействие с Факултета по право, политически науки и управление на Страсбургския университет

В РАМКИТЕ НА ОБУЧЕНИЕТО:

Централно място в обучението заема запознаването с практиката на водещите съдилища, развиващи юриспруденция в проблематиката на защита на основните права. Става въпрос за практиката на Конституционния съд, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Европейският съд по правата на човека и Съда на Европейския съюз, но също така и за юриспруденцията по правата на човека, създавана от общите и специализираните съдилища.

- ще бъдат представени въпросите на появата и утвърждаването на основните права като категория в правото;
- ще бъде подробно изяснена националната правна уредба на основните права, гарантирани в рамките на българския правен рег;
- ще бъде направен сравнителноправен преглед на защитата на основните права в държави, чиито механизми на защита са традиционна и утвърдена референция в международен план;
- ще бъде разгледана уредбата на защита на основните права в международното право, правото на ЕС, а също така и с оглед приложението на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- ще бъдат предложени специализирани курсове на обучение, свързани със защитата на основни права в рамките на отделни области на правна уредба с особено значение, като защитата на потребителите, защитата на конкуренцията, защитата на правата при убежище и миграция, религиозни права, практики и организации и др., както и предизвикателствата пред защитата на основните права в контекста на новото технологично общество.

3. ПРИЕМ

Магистърската програмата е предназначена за магистранти, завършили с успех не по-малко от 3.50 бакалавърска или магистърска степен в професионални направления, включени в област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки“. Това позволява в програмата да се включат кандидати, завършили различни специалности, имащи отношение към основните права и тяхната защита, като:

- право;
- международни отношения;
- администрация и управление;
- политически науки;
- икономика;
- социология, антропология и науки за културата;
- обществени комуникации и информационни науки;
- социални дейности.

В програмата се приемат магистранти държавна поръчка и неограничен брой магистранти във форма на платено обучение. За обучение по държавна поръчка могат да кандидатстват лица, които нямат друга магистърска степен, придобита от обучение по държавна поръчка.

Приемът се осъществява въз основа на диплома за бакалавърска/магистърска степен, автобиография и мотивационно писмо. Броят на местата не е ограничен.

Таксата за платено обучение в програмата е 2400 лв. Тя се плаща на две равни части при записване (м. октомври) и в началото на втория семестър (м. февруари).

Програмата се обезпечава административно-технически от администрацията на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Административен секретар на програмата е г-жа Анета Дервентска. Нейните координати са: кабинет 314 в Ректората на СУ „Св. Климент Охридски“, 4-ти етаж, Северно крило, телефони: 02/8465173 и 02/9308 359 и електронна поща: aleksderve@uni-sofia.bg.

4. УЧЕБЕН ПЛАН

Магистърската програма е с продължителност една учебна година, 2 семестъра, 540 учебни часа и 60 кредита по системата ECTS. Учебният план на магистърската програма включва 7 задължителни и 6 изборни дисциплини, както и изготвянето на дипломна работа. Всички магистранти с успех над 4.00 от изпитите по учебните дисциплини се допускат до защита на дипломна работа за придобиване на образователно-квалификационна степен „Магистър по международни отношения – Защита на основните права“.

Задължителни дисциплини													
1				Правно-философски основи на правата на човека	3	1	6	180	60	0	0	4+0	и
2				Правата на човека и тяхната защита – исторически и сравнителноправни аспекти	3	1	6	180	60	0	0	4+0	и
3				Защита на основните права в българския конституционализъм	3	1	6	180	60	0	0	4+0	и
4				Защита правата на човека в международното право и ЕКПЧ	3	1	6	180	60	0	0	4+0	и
5				Защита на основните права в правото на ЕС	3	2	4	120	60	0	0	4+0	и
6				Защита на основните права в частноправни отношения с международен елемент	3	2	4	120	60	0	0	4+0	и
7				Правата на човека в технологичното общество	3	2	4	120	60	0	0	4+0	и
Избираеми дисциплини – избраните дисциплини трябва да носят минимум 9(девет) кредита													
1				Защита на потребителите	И	1	3	90	30	0	0	2+0	и
2				Правата на човека в юриспруденцията на Конституционния съд на Република България	И	1	3	90	30	0	0	2+0	и
3				Защита на основните права, убежище и миграция	И	1	3	90	30	0	0	2+0	и
4				Право и религия	И	2	3	90	30	0	0	2+0	и
5				Правата на човека в юриспруденцията на българските съдилища	И	2	3	90	30	0	0	2+0	и
6				Основни права и защита на конкуренцията в Европейския съюз	И	2	3	90	30	0	0	2+0	и

Дипломиране			
Начин на дипломиране	ECTS-кредити	Първа държавна сесия	Втора държавна сесия
Дипломна работа	15	юли	септември

5. МЕТОДО- ЛОГИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

лекции - в рамките на които се представят синтетично и задълбочено основните научни параметри и институти, с оглед постигането на общетеоретично познаване на изучаваната материя. В рамките на лекциите на магистрантите се представят основните достижения на теорията и практиката по правата на човека. Лекторите представят по толерантен начин различни гледни точки и теоретични постановки, като изразяват и предлагат собствено мнение по дискутираните въпроси;

интерактивни практически занятия - в рамките на които се осигурява усвояване на теоретично представените въпроси чрез пряко участие на обучаемите. В тези занятия се осъществява детайлно запознаване с практиката на ЕСПЧ, Съда на ЕС, Конституционния съд, ВКС и ВАС, както и на общите и специализираните съдилища. Интерактивните практически занятия са интегрирани в лекциите и се основават на сократически метод на преподаване;

дискусии - позволяват в края на всяка от тематичните области, включени в учебната програма на отделна дисциплина, да бъдат обсъдени усвоените в предходните занятия знания и умения, възникналите общетеоретични и практически въпроси, както и да бъде открито евентуалната необходимост от допълнително изясняване на специфични компоненти на проблематиката на обучение;

изпити - провеждат се писмено или устно. Писмените изпити се провеждат чрез отворени и затворени тестове и развитие на полемични въпроси. Оценяването на магистрантите включва и елементи на текущ контрол чрез тестове, курсови работи, ролеви игри и дискусии, които определят част от окончателната оценка по съответната учебна дисциплина.

Методологията на обучението в програмата включва четирите основни модерни педагогически инструмента за последна степен на висше образование:

6. ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ И РЕАЛИЗАЦИЯ

Успешното завършване на програмата позволява на магистрантите с юридическо образование да наградят знанията, придобити в общите курсове по конституционно право, сравнително конституционно право, основни права на човека, международно публично право и право на ЕС, като ги допълнят със съществени практически умения. На магистрантите с бакалавърска или магистърска степен от други неюридически специалности. Програмата позволява да получат широка обща правна култура по проблемите на основните права на човека и тяхната защита. На завършилите програмата се предоставя подготовка, която позволява експертна професионална реализация, вклю-

чителна подготовка за участие в релевантни конкурси, както в публичния сектор и съдебната система в България, така и в европейските институции или в международни организации.

Магистърската програма не дава юридическа правоспособност. Завършилите магистърската програма могат да получат широка професионална реализация като „магистър по международни отношения – Защита на основните права“ в България и в чужбина, в държавни и международни органи и организации, в частния сектор, неправителствени структури и правозащитни институции.

Освен това, магистърската програма е изключително подходяща за допълване и повишаване на квалификацията на магистрати, служители в държавната администрация, дипломати, адвокати и др. Тя е отлична възможност за продължаващо обучение на посочените категории лица с отношение към правата на човека и тяхната защита.

Успешно завършилите магистранти получават диплом за магистърска степен по „Международни отношения – Защита на основните права“.

7. ПРЕПОДАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ПРАВНОФИЛОСОФСКИ ОСНОВИ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Правнофилософски основи на правата на човека е теоретична учебна дисциплина. Курсът проследява основните възгледи и аргументационни линии за легитимиране на правата на човека, както в историческа ретроспекция, така и в рамките на съвременния правнофилософски дебат. Курсът дава правнофилософска основа за разбирането на причините и последиците от възприемането на правата на човека като водеща нормативна идеология в правните системи от западен тип, оказваща съществено влияние върху съвременния конституционализъм, международното право и правото на

Европейския съюз. Дисциплината създава методологическата основа и понятийната рамка на обучението в програмата, като позволява концептуализиране на основните права като фигури на мисленето, в които се пресичат ценностното, социално-фактическото и правнонормативното.

Основните въпроси, предмет на обучение в дисциплината са:

- очертаване на проблема за правата и възможните методи на изследване;
- идеята за правата през Антич-

ността и през Християнското Средновековие;

- правата в англоезичната мисловна традиция;
- френската революция и равносметката от идеите на Просвещението;
- немското мислене и правата;
- правата на човека в наднационалните правни системи;
- правата в съвременния правнофилософски дебат;
- правата като нормативна идеология.

ПРАВТА НА ЧОВЕКА И ТЯХНАТА ЗАЩИТА – ИСТОРИЧЕСКИ И СРАВНИТЕЛНОПРАВНИ АСПЕКТИ

Дисциплината представя различни подходи към идеята за основните права, както от философска и конституционноправна гледна точка, така и в сравнителноправен план. В рамките на обучението се разглеждат историческите и сравнителноправни аспекти на индивидуализма, хуманизма, рационализма, свободата и равенството, както и правата на човека в контекста на консервативния, либералния, социалния, революционния и екологичния конституционализъм. Курсът предлага теоретичен преглед на мястото и ролята на правата на човека за изграждането на правовата, демократична и социална държава.

Основните въпроси, предмет на обучение в дисциплината са:

- концепцията за човешкото достойнство, правото на живот и свързаните с това въпроси за аборта, евтаназията, репродуктивните права, свободата на словото и религиозната свобода;
- системата на политическите права в различните конституционни модели и политически режими, мястото на свободата на словото като гаранция за политическия плюрализъм, правото на сдружаване и изборителните права;
- формите за участие в пряката, партиципаторната и делиберативната демокрация, както и

мястото на политическите права в контекста на авторитарни, тоталитарни и нелиберални демокрации;

- социалната държава, социално-икономическите права, социалните неравенства и въпросът за бъдещето на социалната държава;
- правозащитните институции като конституционни и други национални съдилища, концепцията за съдебен активизъм, радикализъм и сдържаност, диалогът между съда и националния законодател, напрежението между тях и намирането на баланса между ограничаването на правата и публичния интерес.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА В БЪЛГАРСКИЯ КОНСТИТУЦИОНАЛИЗЪМ

В дисциплината „Защита на основните права в българския конституционализъм“ се изучават вътрешноправните средства за защита на основните права на човека и гражданина в Република България.

Предмет на обучение в дисциплината са:

- извънсъдебните способи за защита на основните права, установени в рамките на правната уредба на Народното събрание, Конституционния съд и Омбудсмана;
- квазисъдебните способи за защита на основните права, свързани със защита пред независими и специализирани органи, като Комисия за защита от дискриминация, Комисия за защита на личните данни, Комисия за защита на потребителите, Комисия за защита на конкуренцията, Комисия за регулиране на съобщенията, изборната администрация;
- съдебните способи за защита, свързани с правната уредба и дейността на съдилищата, прокуратурата и следователите;
- способи за защита, свързани с дейността на органи, които имат подпомагаща или последваща роля за функционирането на правораздаването, като разследващите полицаи и други специализирани правоохранителни органи;
- значение за защитата на основните права на адвокатурата, органите на медиация, неправителствените правозащитни организации и медиите.

ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО И ЕКПЧ

Дисциплината „Защита на правата на човека в международното право и ЕКПЧ“ има за предмет изучаването на международноправната уредба на правата на човека и на уредбата по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Тя е фокусирана върху основните международноправни източници на защита на правата на човека, като цели да формира познание относно конкретните задължения, произтичащи за държавите, обвързани с тях, за защита на предвидените в тези източници права.

Предмет на обучение в дисциплината са:

- развитите в международното право източници и институционални механизми на защита правата на човека;
- материалноправната уредба и механизмът на защита на основните права, установени с ЕКПЧ;
- задължения на държавите за изпълнение на решенията на ЕСПЧ, Комитет на министрите и политически диалог;
- други механизми в рамките на Съвета на Европа от особено значение защита правата на човека – Венецианска комисия и Коми-

тет за предотвратяване на изтезанията, нечовешкото и унижително отношение и наказание;

- актуални въпроси на защитата на основните права, свързани със защитата на околната среда и климатичните промени, регулирането на икономическите отношения, противодействието на тероризма;
- защита на правата на човека в условията на кризи и конфликти;
- защита на правата на личността във връзка с развитието на новите технологии и все по-широката им употреба в частни и публични отношения.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА В ПРАВОТО НА ЕС

Дисциплината „Защита на основните права в правото на ЕС“ има за предмет изучаването на уредбата на защита на основните права в правото на Европейския съюз. Тя е фокусирана върху запознаването на студентите в магистърската програма с формирането и развитието на специфичен механизъм за защита на основните права в правния ред на европейската интеграция, върху неговото прогресивно конституционализиране чрез изменения на Учредителните договори на ЕС и чрез приемане на собствена материалноправна уредба на тази категория права.

В рамките на предложенния курс по дисциплината се формират познанията относно:

- значението на защитата на основните права за развитието на европейската интеграционна система като правен ред, основан на върховенството на правото и за утвърждаването на принципа на правовата държава като основно положение в правния ред на ЕС;
- материалноправната уредба на основните права, установена в Хартата на основните права на Европейския съюз;
- юриспруденцията на Съда на ЕС в материята на защита на основните права, развита както преди влизане в сила на Договора от Лисабон, така и при действието на настоящата първичноправна рамка на европейската интеграция;
- прилагането на уредбата на ЕС в материята на основните права пред националните съдилища и преюдициалните запитвания до Съда на ЕС, свързани с прилагането на Хартата на основните права;
- ключови преюдициални запитвания на български съдилища и ролята им за развитието на правото;
- съществуващите допълнителни механизми за защита на основните права, закрепени в правния ред на европейската интеграция, като жалбите до Европейската комисия и до Европейския омбудсман и петицията до Европейския парламент;
- съотношението между правото на европейската интеграция и ЕКПЧ, както и въпросите на присъединяването на ЕС към ЕКПЧ.

ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В ТЕХНОЛОГИЧНОТО ОБЩЕСТВО

Този курс е фокусиран върху въпросите, свързани с последиците от глобализацията, налагащи преосмисляне на основни принципи на конституционализма. Той представя значението на конституционализирането на международното право и интернационализирането и европеизацията на конституционното право за защита на правата на човека.

В рамките на курса ще бъдат представени:

- дигиталният конституционализъм в контекста на информационната и технологична революция от началото на XXI век;
- предизвикателствата, които изкуственият интелект, легитимността на поддържането на големи бази информация с характеристични данни за лица, дигиталното проследяване, глобалният финансов конституционализъм и развитието на кибер-финансов конституционализъм, кибер валути и блокчейн технологии поставят пред защитата на основните права;
- конституционните аспекти на управлението на риска и типология на конкретните технологични рискове пред правата на човека;
- практиката на ЕСПЧ и Съда на ЕС, както и на някои национални конституционни юрисдикции по въпросите на правото на информация, достъпа до Интернет, правото да останеш анонимен или да бъдеш забравен, масовото наблюдение, широките възможности за споделяне на мнение и ограниченията на свободата на словото в социалните мрежи;
- въпросите за достъпа до територия, задържането в транзитни зони и лагери за мигранти, както и напрежението в рамките на самия ЕС поради различната степен на защита на основните права в отделните държави членки;
- проблематиката на новите медицински технологии и биоетиката, евтаназията (правото да умреш), абортът (правото да се родиш), половата идентичност (биологична и социална), репродуктивните права, сурогатното майчинство и клонирането;
- климатичните промени и въпросът за потенциалното им влияние върху индивидуалните права

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА В ЧАСТНОПРАВНИ ОТНОШЕНИЯ С МЕЖДУНАРОДЕН ЕЛЕМЕНТ

Курсът е насочен към създаване на обща теоретична подготовка на студентите от магистърската програма в областта на актуалната уредба на защитата правата на човека в областта на частноправните отношения с международен елемент.

Акцент в преподаването се поставя върху:

- значението на ЕКПЧ за защита на правата на човека и основните свободи като източник на международното частно право;
- отражението на ЕКПЧ при общите институти на уредба на частноправни отношения с международен елемент;
- влиянието на ЕКПЧ върху определяне на международната компетентност, върху определянето на приложимото право и върху признаването и допускането на изпълнението на чужди съдебни решения;
- значението на Хартата на основните права на Европейския съюз за изграждането и функционирането на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси;
- практиката на ЕСПЧ и Съда на ЕС относно приложението на правото на справедлив съдебен процес, защитата на личния и семеен живот, както и закрилата на правото на собственост в частни правоотношения с международен елемент.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ПРАВО И РЕЛИГИЯ

Учебният курс по „Право и религия“ цели да даде знание в четири ключови сфери на взаимодействие между тези две социални и нормативни явления, значими за културата на човешките права, както по отношение на тяхното историческо развитие, така и за съвременни проблеми на тяхната реализация и защита. Изучаваният материал се фокусира в четири основни направления на съприкосновение между правото и религията, които образуват взаимодопълващи се части в проектираното учебно съдържание, както следва:

- правото и религията като взаимновлияещи си нормативни регулатори - в този първи дял се разглежда отношението на правото и религията от социологическа гледна точка и от позицията на теорията на нормативните системи;
- отношения между светската държава и религиозните общности – в този дял се разглеждат въпросите на правното регулиране на религиозния живот, различните модели за отношенията между църквата и държавата в Европа, а в тази връзка – и между държавата и останалите религиозни общности;

разглежда се въпросът за отношенията между континенталното правно семейство и „семејството на религиозното право“;

- свободата на вероизповеданието в системата на човешките права - разглеждат се конституционните и международноправните измерения на защитата на свободата на вероизповедание, граници и правосъобразни ограничения на свободата на вероизповедание и практиката по контрола върху тях; конкуренцията между свободата на вероизповедание и други основни права; съотношение между свободите на съвестта, мисълта, религията и убежденията; защитата на правата, предоставяна на представителите на традиционните религии, нетрадиционните (за съответната държава) религии и новите култове, атеистите, агностиците и скептиците;
- религиозни етики и човешките права. В този заключителен раздел на учебния курс се разглеждат етическите учения на Християнството и Исляма в контекста на предизвикателствата, които религиозното съзнание поставя пред реализацията на човешките права в различните европейски страни.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В ЮРИСПРУДЕНЦИЯТА НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

Дисциплината „Правата на човека в юриспруденцията на Конституционния съд на Република България“ е фокусирана върху практиката на органа за конституционен контрол по прилагане на уредбата за защита на основните права в действащата българска конституция.

В рамките на дисциплината ще бъде проведено обучение по няколко основни кръга въпроси:

- роля на Конституционния съд в защитата на основните права, процедурни правила и методи, предвидени за тази цел;
- практика на Конституционния съд относно гарантите във вътрешното право основни права;
- техники, използвани от Конституционния съд за защита на правата; разширително и ограничително тълкуване на конституционни норми, регламентиращи основни права;
- влиянието на практиката на ЕСПЧ над юриспруденцията на Конституционния съд;
- Конституционен съд и национални съдилища – абстрактен контрол и непосредствено действие на конституционни норми.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА ПРИ УБЕЖИЩЕ И МИГРАЦИЯ

Дисциплината „Защита на основните права при убежище и миграция“ представя правните аспекти на защита на основните права, свързани с миграцията и международната закрила. Материалът на учебната дисциплина разглежда правното регулиране отделно в областите на убежището и миграцията през призмата на защитата на основните права.

Обучението е фокусирано върху:

- вътрешноправна, европейска и международна уредба на миграцията и международната закрила;
- права при достъп до територията, влизане и пребиваване на граждани на трети страни в Република България и ЕС;
- трудова миграция и права на работниците-имигранти;
- права при незаконна имиграция, задържане и експулсиране на незаконно пребиваващи граждани на трети страни;
- национална сигурност, право на живот и забрана за нечовешко отношение – процедурни задължения на държавите за преценка при експулсиране;
- предоставяне на международна закрила, бежански статут, хуманитарен статут и временна закрила.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Дисциплината „Защита на потребителите“ има за задача да представи основните проблеми на потребителското право, като изясни неговия произход и цели и като разгледа съществуващите средства за защита на потребителите.

В рамките на дисциплината ще бъдат представени:

- възникването и развитието на правната уредба на защита на потребителите;
- вътрешноправната и наднационалната уредба на правата на потребителите;
- основни елементи на защита, свързани с различните фази на потребителските отношения;
- специфични гаранции при особени хипотези на потребителски договори;
- способности на извънсъдебна и съдебна защита на правата на потребителите.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В ЮРИСПРУДЕНЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ СЪДИЛИЩА

Дисциплината представя теоретико-приложни познания относно правата на човека и тяхната защита в юриспруденцията на българските съдилища. В рамките на дисциплината юриспруденцията на българските съдилища се разглежда в контекста на конституционната демокрация и в синхрон с проявлението на принципите на равноправието, правовата държава и гражданското общество.

Обучението по дисциплината ще бъде фокусирано върху предоставянето на актуални познания за:

- спецификите за съдебната защита на правата на човека в гражданското, наказателното и административното производство;
- различните видове основни права като обекти на правна защита, както и конкретните способы и средства за тяхната защита пред общите и административните съдилища;
- правомощията на различните видове български съдилища при защитата на правата на човека;
- строежа на системата на съдилищата и връзката между различните видове правосъдие и защитата на правата на човека;
- динамика на взаимодействие между Конституционен съд, ЕСПЧ и национални съдилища.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Дисциплината „Основни права и защита на конкуренцията в Европейския съюз“ има за цел да формира у студентите систематични знания относно сложното взаимодействие между правния режим за защита на конкуренцията в ЕС и системата на защита на основните права и свободи, действаща на територията на Съюза.

В рамките на обучението по дисциплината се поставя акцент върху:

- основни елементи на правния режим за защита на конкуренцията в правото на ЕС – основни понятия, структура и правомощия на органите за защита на конкуренцията;
- източници на основни права, приложими в производствата за защита на конкуренцията в правото на ЕС;
- основни права, приложими в производствата за защита на конку-

ренцията – право на ефективно участие в производството, право на достъп до преписката, право на изслушване, право на решаване на делата в разумен срок, право на неприкосновеност, презумпция за невинност;

- практика на Европейската комисия и на Съда на ЕС относно защита на правата на субектите, спрямо които се прилага европейското законодателство за защита на конкуренцията.

8. СЛЕДДИПЛОМНА КВАЛИФИКАЦИЯ ОТ ФАКУЛТЕТА ПО ПРАВО, ПОЛИТИЧЕСКИ НАУКИ И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРАСБУРГСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Паралелно на магистърската програма студентите имат възможността да запишат и обучение в програма за университетски диплом „Върховенство на правото“ (равностойна на следдипломна квалификация по българската система на висше образование) на Факултета по право, политически науки и управление на Университета

в Страсбург. Програмата се предлага като допълващ елемент на Магистърската програма „Защита на основните права“ на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и включва 45 часа обучение на английски език, фокусирано върху следните въпроси:

- върховенство на правото в правната уредба на Съвета на Европа;
- върховенство на правото и правосъдие, изисквания за независимост на съда, право на ефективни правни средства за защита, право на

справедлив съдебен процес в практиката а ЕСПЧ;

- върховенство на правото в правния ред на Европейския съюз и практиката на Съда на ЕС.

Обучението в рамките на университетския диплом „Върховенство на правото“ се осъществява от преподаватели от Факултета по право, политически науки и управление на Университета в Страсбург и завършва с изготвяне и защита на дипломна работа на английски език.

9. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ЕКИП

Обучението се осъществява от екип от едни от най-добрите български специалисти в областта на теорията на държавата и правото, конституционното право, сравнителното конституционно право и сравнителната конституционна история, междуна-

родното публично право, международното частно право и правото на ЕС. Наред с преподаватели от ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ са привлечени и водещи специалисти от практиката по защита на основните права. Преподаването в програмата е обезпечено и

от редица договори за междууниверситетско сътрудничество по Програма „Еразъм+“ на Европейския съюз, което ще позволи по отделни теми да бъдат организирани и лекции на чуждестранни преподаватели.

Проф. д-р Мартин Белов –
ръководител на програмата

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Проф. д-р Мартин Белов е заместник декан на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ и преподавател по Конституционно и Сравнително конституционно право в него. Мартин Белов е бил гост-професор и лектор в Университета „Париж II – Пантеон Асас“ (2019), Университет Рома Тре, Италия (2019), „Гьоте-Университет“, Франкфурт на Майн, ФРГ (2019), Университет Хирона, Испания (2019), Университет „Помпеу Фабра“, Барселона, Испания (2019), Европа-Университет „Виадрина“, Франкфурт на Майн, ФРГ (2017 и 2018), Университет „Алдо Моро“, Бари, Италия (2018), Европейското училище по право и управление, Атина, Гърция (2017-2018), Университет „Сьодерторн“, Стокхолм, Швеция (2017), Висшето училище „Санта Ана“, Пица, Италия (2016), Държавната академия на Саксония, Дрезден/Баутцен, ФРГ (2016), Варшавски университет, Полша (2015), Университет на Лодз, Полша (2015), Лисабонски университет, Португалия (2012), Държавен университет на Милано, Италия (2011) и Кьолнски университет (2007-2009).

Мартин Белов е бил проектен изследовател в Макс-Планк институт по европейска правна история, Франкфурт на Майн, ФРГ (2010-2012)

и гост-изследовател в Института по федерализъм, Фрибург, Швейцария (2014). Той е специализирал в Оксфордския университет (Великобритания) (2017), Макс-Планк институт по сравнително публично и международно право, Хайделберг, ФРГ (2009), Технически университет Дрезден, ФРГ (2006); Университет на Гент, Белгия (2004) Страсбургски университет, Франция (2003); Хамбургски университет, ФРГ (2002-2003), Европейската академия по теория на правото, Брюксел, Белгия (2001) и Виенския университет (2001).

Мартин Белов е председател на Софийската мрежа за правна наука. Той е член на Европейската група по публично право, Международната асоциация по законодателството, Надзорния съвет на Централно и източноевропейския форум на младите правни, политически и социални теоретици, Българската асоциация по философия на правото и социална философия, Съюзът на учените в България и др.

Мартин Белов е член на редакционните колегии на три италиански и едно сръбско научни списания по право. Той е публикувал 14 книги и повече от 80 научни статии.

Доц. д-р Христо Христов –
член на програмния съвет

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Доц. д-р Христо Христов е преподавател по право на ЕС в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ от 2009 година, доктор по публичноправни науки и право на ЕС от Университета на Нанси, Франция. Специализирал в различни области на правото на ЕС в Белгия през 2007 г., Германия през 2009 г., Великобритания през 2014 г., Канада през 2016 г., Франция през 2007, 2017, 2019 г. Гост-лектор в Университета на Нанси, Университета на Бордо и Университета на Страсбург, Франция.

Води лекционни курсове и семинарни занятия по въпроси на институционалното право на ЕС, защита на

основните права в правния ред на ЕС и ЕКПЧ, правния режим на вътрешния пазар на ЕС, правна уредба на правосъдието и вътрешните работи в правото на ЕС.

Доц. д-р Христо Христов е член и координатор за България на Европейската академична мрежа по наказателноправни въпроси (ECLAN). Адвокат в Софийска адвокатска колегия и учител в Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ към Висшия адвокатски съвет на Република България. Автор на редица публикации и преводи от френски в материята на правото на Европейския съюз.

Проф. д-р Благой Видин

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Проф. д-р Благой Никитов Видин е роден през 1956 г. в гр. Пловдив. През 1981 г. завършва висшето си образование по право със специалност „Международно право“ в Юридическия факултет на Московския университет „М. В. Ломоносов“. От 1983 до 1986 г. е редовен аспирант по международно публично право в същия университет, като получава докторска степен по право през 1986 г. Впоследствие осъществява специализации в Католическия университет „Thomas Moore College“, Льовен ляо Ньов, Белгия (1996); Колежа на Европа, Брюж, Белгия (1997); Т.М.С. Асер Институт, Асер Колеж Европа, Хага, Нидерландия (1999).

Областите на основните му научни интереси включват международно право и международни отношения, европейско право, права на човека.

Заема академични длъжности в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет (от 1987 г. до днес); Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Юридически факултет (от 1995 г. до днес); Нов български университет, Департамент „Право“ (от 2002 г. до момента).

В СУ „Св. Климент Охридски“ е доцент от 1997 г. и професор по международно право от 2010 г. В периода от 2000 г. до 2008 г. е бил ръководител на катедра „Международно право и международни отношения“ в Юридически факултет на същия университет. Дълги години е ръководител на Клиниката по бежан-

ско право към ЮФ на СУ. Председател на Управителния съвет на Центъра за продължаващо обучение към ЮФ на СУ и ръководител на магистърска програма „Право на Европейския съюз“.

Бил е Декан на Юридическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (1995 – 1999 г.), както и ръководител на Департамент „Право“ в НБУ (2012 – 2016 г.).

Професионалната му реализация извън академичните среди свидетелства за дългогодишна работа като експерт по международно и българско право. От 2002 г. до момента е член на Комисията по предоставяне на убежище, като в периода от 2002 г. до януари 2012 г. е неин председател. Член на Правния съвет към Президента на Република България (2014 – 2017 г.). Член на Консултативния съвет по международно право към Министъра на външните работи (2007 – 2010 г.). Два мандата е член на Консултативния съвет по законодателство към Председателя на Народното събрание, ръководител на направление „Международно право и право на Европейския съюз“. Работил е като дългогодишен член на Комисията за защита от дискриминация.

Изпълнителен секретар на Комитета по правата на човека (1990 – 1995 г.). Директор на Междунниверситетски център по правата на човека (от 1997 г.). Член на Българската асоциация по международно право, на Съюза на учените в България и ILA – Лондон.

Проф. дфн Стилиян Йотов

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Проф. дфн Стилиян Йотов преподава история на философията, философия на правото и теории на справедливостта във Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Водил е лекционни курсове в УНСС, Нов български университет, МГУ. Има специализации в университетите „Гьоте“, Франкфурт на Майн (1990-93, 2009-2010), в Амстердам (1995), в центъра „Яд Вашем“, Йерусалим (2008). Бил е гост-професор в европейски университет „Виадрина“, Франкфурт на Одер (2002-2003). Бил е два пъти номиниран за националната награда за хуманитаристика „Хр. Г. Данов“. Автор на осем монографии.

Преводач и издател на автори от „Франкфуртската школа“ за критическа теория – Т. В. Адорно, М. Хоркхаймер, В. Бенямин, З. Кракауер, Ю. Хабермас, А. Хонет. Носител на наградата на Съюза на преводачите.

Издател и редактор на класически текстове в областта на философията на Б. Спиноза, Д. Хюм, А. Смит.

Съставител, издател, преводач на сборници в областта на конституционализма – „Конституционализъм“ (2004) и на субективните права – „Философия на правата“ (2009), „Субективните права – германски визии“ (2016).

Доц. д-р Наталия Киселова

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Доц. д-р Наталия Киселова е преподавател по конституционно право и права на човека и гражданина. Доктор по право (2008). Автор на монографията „Политически права на българските граждани“ (Сиела, 2017). Специализирала е в Московския държавен университет „Ломоносов“ (2014) и в Университета Кеймбридж (2015). Била е експерт към парламентарната Комисия по въпросите на държавната

администрация (2006-2009), държавен експерт в „Съвет по законодателство“ в Министерство на правосъдието (2010-2012), съветник по правни въпроси (2012-2016) и секретар по правни въпроси на президента на Републиката (2016-2017). От 2018 г., досега е член на Комисията по българско гражданство в Администрацията на президента.

Доц. д-р Боряна Мусева

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Доц. д-р Боряна Мусева е преподавател по международно частно право. През 2007 г. придобива образователна и научна степен доктор, а от 2015 г. е доцент. Ръководител на Катедрата „Международно право и международни отношения“ на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ от 2018 г. Автор на редица публикации в страната и чужбина по международното частно право, включително европейско международно частно право. Специализирала парламентарна практика към Германския Бундестаг и Хумболдт университет в Берлин през 2000-2001 г. и международно частно и чуждестранно право през 2005-2006 г. и през 2007-2008 г. в Макс-Планк Институт в Хамбург, Германия, както и в Университета Саарланд, Саарбрюкен, Германия през 2009- 2011 г. Гост-преподавател в Университетите в Генуа, Италия и в Майнц, Германия.

Доц. Мусева е адвокат в Софийска колегия от 2002 г. Член на Научно-методическия център към председателя на Висшия адвокатски съвет и преподавател към Центъра за обучение на адвокати „Д-р Кръстьо Цончев“.

Доц. Мусева е работила също като външен експерт към Министерството на правосъдието и Председател на Комитета по гражданско правни въпроси, формат Брюксел IIa, по време на българското Председателство на Съвета на ЕС през 2018. Учредител на Българската асоциация за Европейско право. Председател на Института по международно частно право.

Преподава курсове по международно частно право, призоваване, връчване и събиране на доказателства в гържавите членки на ЕС, извъндоговорни задължения.

Доц. д-р Васил Пандов

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Доц. д-р Васил Христов Пандов е преподавател по международно частно право в Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ от 2009 г. Последователно е водил семинарни занятия и лекции по различни дисциплини от международния дял на българското право – международно частно право, консулски функции в договорните и търговските отношения и нотариалната дейност, специализирани организации при ООН, международен маркетинг, международно частно семейно и наследствено право, консулски функции в областта на семейните и наследствени отношения, международен търговски арбитраж, световната търговска организация и разрешаване на спорове,

свободно движение на съдебни решения, съдебни спогодби и официални документи в ЕС и др.

Специализирал в Университет „Кеймбридж“, Обединено Кралство Великобритания (2002 г.) и Хагска академия по международно право (2011 г.), Кралство Нидерландия.

Адвокат в Софийска адвокатска колегия от 2002 г. до момента.

Кореспондент на Република България в обобщаването на съдебна практика по актовете на UNCITRAL в системата CLOUT.

Учредител и заместник – председател на Управителен съвет на Институт по международно частно право.

Доц. д-р Симеон Гройсман

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ЕКИП

Доц. д-р Симеон Гройсман е преподавател по обща теория на правото в ЮФ на СУ. През 2016 г. защитава дисертация на тема „Морал и юридическа валидност според съвременния правен позитивизъм“ в същия факултет. Специализирал в Московския държавен

университет през 2017 г. Преподава Обща теория на правото и Философия на правото. Автор на две книги и над 30 други научни публикации. Адвокат в Софийска адвокатска колегия.

Д-р Дилан Начев

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ЕКИП

Д-р Дилан Начев е юрист, дипломирал се от университета Лион II „Люмиер“ през 2010 г. От 2011 г. насам преподава в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ първоначално като асистент, а от 2017 г. като главен асистент. Успоредно с това, работи и като адвокат, член на Софийската

адвокатска колегия, и като медиатор, вписан в Единния регистър на медиаторите към Министерството на правосъдието на Република България. Автор е на статии и други научни разработки, предимно в областта на юридическата теория. Говори свободно английски и френски език и има добри познания по руски език.

Д-р Орлин Колев

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Д-р Орлин Колев е магистър по право, доктор по конституционно право с дисертационен труд „Право на политическо сдружаване в Република България“. Научната и преподавателската му дейност започва от октомври 2006 г. като асистент по конституционно право в Академията на МВР. От май 2009 г. е асистент по конституционно право в катедра „Конституционноправни науки“ в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, където продължава да преподава като главен асистент. Води лекционни курсове: Основни права на човека и тяхната защита, Конституционно право на Република България, Консти-

туционен контрол, Организация на правозащитните институции, Избирателни системи и процедури.

Участвал и изнасял доклади в регула национални и международни работни групи, конференции и симпозиуми по въпросите на защитата правата на човека, правовата държава и върховенството на правото. През 2015 г. участвал в експертна работна група към Народното събрание на Република България, изготвила конституционните промени в съдебната власт, а през 2010 г. в експертна работна група към Народното събрание на Република България по изготвяне и приемане на Изборния кодекс.

Д-р Александър Цеков

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ЕКИП

Д-р Александър Цеков е главен асистент по конституционно право към Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В периода 2015-2019 година е бил асистент по конституционно право в Правно-историческия факултет към Югозападния университет „Неофит Рилски“, Благоевград. Той е бакалавър по право от Университета „София Ан-

типолис“ в Ница и магистър по теория и анализ на правото от Университета Париж-Нантер и Висшето училище по социални науки в Париж, както и магистър по сравнително публично право от Университета Париж I Пантеон Сорбона. Доктор от СУ „Св. Климент Охридски“. Работи като правен експерт към Конституционния съд на Република България.

Д-р Мартин Бъбаров

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

От 2019 г. д-р Мартин Бъбаров е асистент по дисциплината „Право на Европейския съюз“ в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Завършва с отличие (*summa cum laude*) магистърската програма по специалност „Право“ в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през декември 2012 г.

В периода 2014 – 2018 г. е редовен докторант по право на ЕС, отчислен с право на защита. В рамките на докторската програма води упражнения по дисциплините „Право на Европейския съюз“ и „Международно частно право“.

Изследователските му интереси са в областта на вътрешния пазар на ЕС, права на гражданите на ЕС, съдебни производства пред ЕС, правна система на ЕС.

Кирил Пангелов

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Кирил Пангелов е хоноруван преподавател в международна магистърска програма „Право на ЕС“ към Юридическия факултет и в магистърска програма „Право и икономика“ към Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Той е юрист с над 18-годишен професионален опит в областта на конкуренцията и регулацията в стопанската дейност на предприятията. В продължение на повече от 12 години работи в Комисията за защита на конкуренцията, като в периода от 2010 г. до 2016 г. е директор на дирекция „Право и политика на конкуренцията“. От 2013 г. до 2016 г. е консултант на UNCTAD при партньорска проверка на правото и политиката на конкуренцията в Албания. От 2016 г. работи в сферата на регулациите и надзора в застрахователния сектор, като понастоящем е директор на дирекция „Регулаторни режими на застрахователния надзор“ в Комисията за финансов надзор.

Завършил е „Право“ в СУ „Св. Климент Охридски“ през 2002 г. Има магистърска степен по „Финанси“ от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ от 2006 г., както и магистърска степен по „Право на ЕС“ от СУ „Св. Климент Охридски“ и Университета в Нанси, Франция, от 2008 г. Специализирал е право на конкуренцията в Академията по европейско право в Трир, Германия, и има стаж в Генерална дирекция „Конкуренция“ на Европейската комисия. Понастоящем е докторант по „Право на ЕС“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Автор е на множество статии в областта на европейското право. Съавтор е на книгата „Новата правна уредба за защита на конкуренцията“, ИК „Труд и право“, 2016 г., както и на „Европейско гражданство. Вътрешни политики на ЕС. Основи на националното и европейското право на конкуренцията“, НИП, 2019 г.

Д-р Мария Димитрова

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ
ЕКИП

Д-р Мария Димитрова завършва право в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2006 г. В периода 2008-2013 г. работи като юрист в Европейския съд по правата на човека по жалби на физически лица и организации, свързани с правото на живот, забраната за нечовешко отношение, правото на справедлив процес, правото на свобода и др. След завръщането си в България през 2014 г., започва работа като правителствен агент в Министерство на правосъдието, където осъществява процесуално представителство на Република България пред ЕСПЧ, включително по дела от ключово значение за националното право и практика.

В качеството си на правителствен агент е активно ангажирана в изпълнението на решенията на ЕСПЧ, особено в контекста на реформата в местата за лишаване от свобода, прилагане на принципа на пропорционалност в административния процес, реформите в наказателния процес, използването на специални разузнавателни средства и др. Била е лектор в обучения, организирани от НИП, програмата за обучения на Европейската комисия ТАІЕХ и Съвета на Европа.

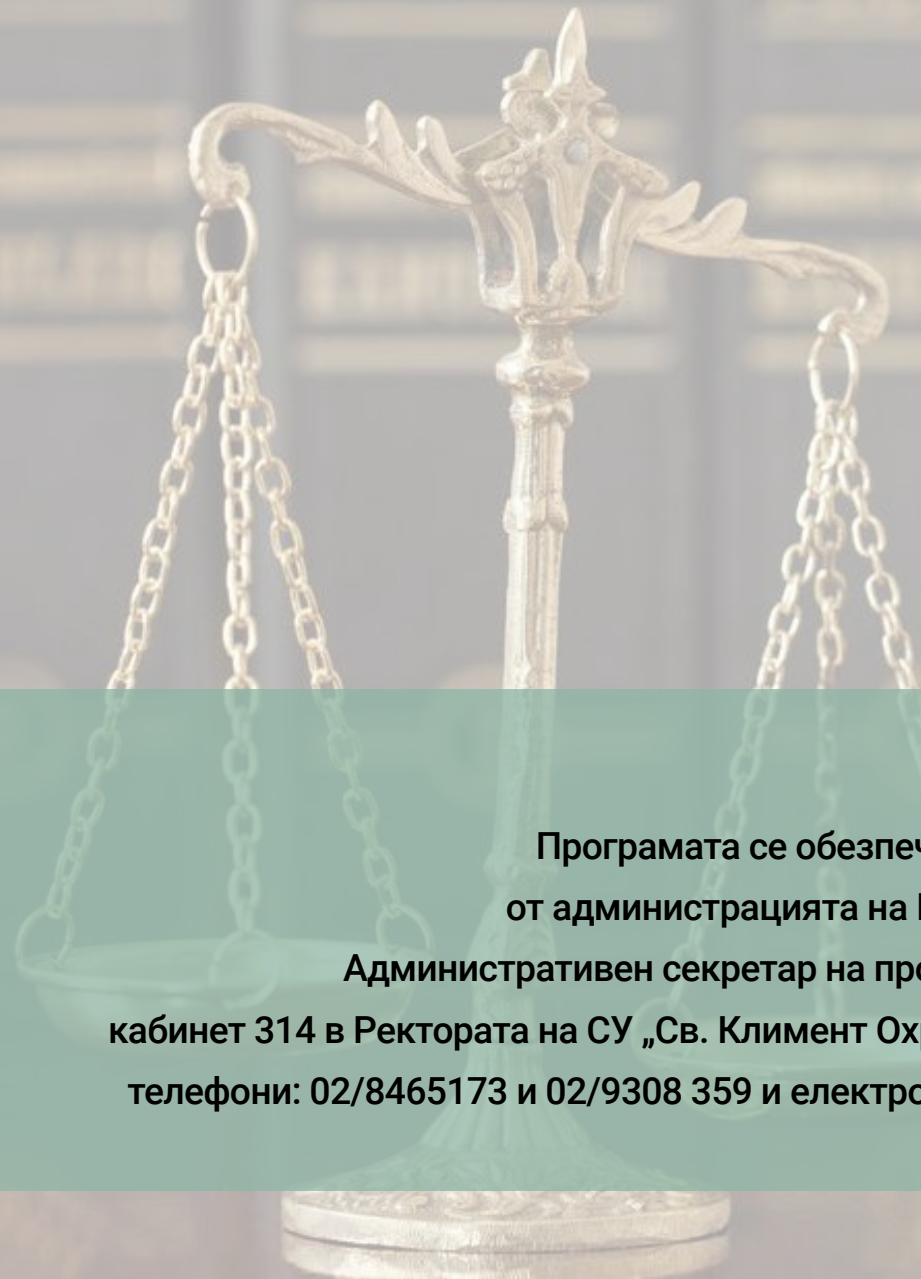
Д-р Димитър Гочев

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ЕКИП

Д-р Димитър Гочев е преподавател в Юридическия факултет на СУ “Св. Климент Охридски” по международно публично право. Участник в научноизследователски проекти, изследващи дейността на ООН и върховенството на правото. Посещавал Хагската академия по международно право.

Бил е член на управителния съвет на “Сдружение за международни със-

тезания по право”. Ежегодно е съдия в различни състезания по международно право като Jessup International Law Moot Court Competition и Telders International Law Moot Court Competition. Бил е треньор на отбора на СУ “Св. Климент Охридски” за състезанието Jessup, а от 2020 г. е академичен съветник на отбора. Д-р Димитър Гочев е адвокат във Варненската адвокатска колегия.

Програмата се обезпечавя административно-технически от администрацията на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“.
Административен секретар на програмата е г-жа Анета Дервентска.
кабинет 314 в Ректората на СУ „Св. Климент Охридски“, 4-ти етаж, Северно крило,
телефони: 02/8465173 и 02/9308 359 и електронна поща: aleksderve@uni-sofia.bg.